

دھوڻه ت، نه ته وه

_ حکومہت

وہ گیرانی: ئەمیری حاجی محمد

بنچینه بیه کانی دهولهت دابنری.
هه رو ها گوتراوه که به فه رمی
ناسینه و هی نیو دهوله تی دهوله ت
ته نیا پیو و رو سه نگی مه هکی
دهوله تمه داری ته واوه و له بره ئوه
دبهی و هک یه کی له ره گه زه کانی
دروست کردنی دهوله ت په سهند
کراوه. به لام به نه ختی ورد بون
پیشان دهد ری که ناسینه دهوله ت
ردهوا یان ده سه لاتی هاو چه شن
هه بیت. له رو سی ده ره کی شه وه،
ولات ده بی له ژیر ده ستی یا
فه ره مانزه هاو ای دهوله تی تر نازادو
سهر به خو بی، به لام ره نگه پاهندی
په یمان تامه و به ره پرسیاره تیگه لئیگ
بیت که به ئاره ززو و خواستی خوی
په سهندی کر دی و به فه رمی دانی
پیشانه نایی.

له لایه‌ن دهوله‌تیکی تروه کاریکی سیاسیه له سه‌ر هیچ جو زه پایه‌یه کی به راورد کردن دیاری کراونیه به لکو له سه‌ر تیپینیه کانی به رژه‌هندی و لاته. له روروی میژو شوه، نمونه زور له دهوله‌تان هه‌یه که دهوله‌تانی تری به فه‌رمی له بره هزیه سیاسیه کانه‌و نه ناسیه. بو نمونه ئه مریکا له سالی ۱۹۳۴ یه کیتی سوچیه‌تی پیشو به فه‌رمی ناسی. چینی کومونیستیش تاسالی ۱۹۷۱ ژماره‌یه کی کم له دهوله‌تان به فرمی دانیان پیدانابوو. بهم پیته، ئه م هزکاره، و اته ناسیئنی فه‌رمی نیودهوله‌تیش بو بیون یان دریزه‌داد به بیونی دهوله‌ت ناتوانی به بنه‌ره‌تی بزانری، هر چه‌نده که له سیاستی نیودهوله‌تیدا گرنگیه کی زوری هه‌یه.

زیارت له رهگه‌زه بنچینه‌یه کانی سه‌رده‌ی دهوله‌ت، هندي له تویزه‌دهوان رهگه‌ز گه‌لیکی تریان لهم سه‌ردهم و له سه‌رده‌مدا باس کردوه. بو نمونه ویلوبی (W.willoughby) له سه‌ر گرنگی حه‌زی دهروونی خه‌لک بو پیکه‌تیان و پاراستنی دهوله‌ت جه‌ختی کردوه‌ته‌وه.

له ژیانی سه‌رده‌می دیموکراسی و ناسیونالیزم ناکری هوكاری هزی خه‌لک به ته‌اوی به‌لاوه بنری. به‌لام مه‌رجی بیونی دهوله‌تیش نیه. له میژو ودا نمونه‌ی زور له دهوله‌تان هه‌بیووه که به بیچه‌وانه‌ی هه‌زو خواستی به‌شی له خه‌لک بو دهوله‌تداری سه‌ر به‌خو، به‌رده‌دام بیون له دریزه‌دانی بیونی خویان. بهو جزره‌ی (لیکا)

لبهشی شهشه مدا بهشی (C) لـ دا
 که دوـلهـت و حکـومـهـتـه پـیـشـکـهـشـ
 به خـوـتـنـهـ رـانـیـ بهـرـیـزـ دـهـ کـهـینـ . لـ لهـ

زہری تورکی

لیدوانه کانی ئەم چەند رۆژه‌ی دوايى سەرۆکى ھەريمى كوردىستان، سەرانى توركى بەشيوھىكەنەۋەن ئەوهى بەراسىتى لە دلىاندایە بەرامبەر بەكوردو خاکى كوردىستان بەپنهانى بىيەئەنەو و بىشانەو، و تەكان لەچاپىكە وتنى كەنالىكى عەرەبىيەو و لەئەنجامى چەند پرسىيارىكى گوماناوى و مەبەستداروو دروست بۇون كە بۇ سەرۆكىكى هەلبىزىرداوى كوردىپۈيىست بەوهلامى وادەكەت. ئەگەرچى قسەو لىدوانەكان ھېشتەللائى داخوازىيە سەرەكىيەكانى كوردانىن، بەلام بۇ خۆيان گوزارشىن لەراي زۆرىنەي خەلکى كوردىستان و كۆمەللى راو بۆچۈونى ئاساين لەسەر ھەولدان بۇ دانانى سىيىستەمكى پىكىو و ژيانى نەتەوهەكانى ئەم ناواچە تەنگەبەرە. دەر بىرىنى ئەو قسانە لەزمانى كسى يەكەمى ئىستاى ھەريمى كوردىستانو بايىخ و گىنگىيەكى تايىبەتىشى ھەيە بۇيە ئەوان بەجارى سەغلەت بۇونە.. دەولەتىك كەميراتگىرى شەرقىنى ترىن سەرۆكى عەلمانى رۆژه‌لەلاتى ناواھراست بى، ديسانە و خۆى بەميراتگىرى يەككى لەئىمپراتوريەتە ھەر تەمنەن درىزەكانى دىنيا دابىنى كەسەرچەم بەها نەتەوهەي و ئەخلافى و مروۋاچايتىيەكانى لە بىزتەي خەلافەتىكىدا تواندبووهو، ھەر ئەوهى لى چاودروان دەكىرى.. عەيىكى گەورەيە لەم زمانى پېشكەوتىن و عەولەمەيدا پىياويكى وەكۇ ئەردۇڭان كە لەلايەك لەزىز فىكىرى ئىسلامىدایەو لەلایكى كى بىكە برواي بەفيكىرى رۆز ئاوا ھەيە كەچى ناتوانى خۆى دەرباز بکات لەزىز كارىگەرى نەتەوه پەرسىتى تۈرك و چاوى بە سادەترين مافى نەتەوهەكانى دىكە ھەلئاپىتەت، بەتاپىيەتى نەتەوهەي كورد. ئەو نەك تتنە لەناو سنورە دەسکرەدەكەي خۆيدا رازىتىن دان بەكوردابنى بەلكو بەرامبەر خەلکى كوردىستانى باشرىش لەجياتى زمانى گۆل پەنا بۇ ھەپەشەكىردن و چەك دەبات. لەراسىتىدا ياسا نىيودەلەتى و رېكخراوهەكانى نەتەوهەكىگرتۈوهەكان بى دەسەلات و كەم تەماشا ئەكەرىن لەم شوينىدا، ئەگىنە چۈن ئەم بىن توركىا ئەو جەسارەتە بکات و زۆر بى منەتانە ھەرەشەي داگىركردىنى شوينىكى پىرۇزى كوردىستان بىدات.. تۈركىيا رەنگە لەداگىركردىنى (قوپرسا) اوهە فيئر بوبىت ئەم شەكرانە بشكىنى چونكە كاتى خۆى كەس نەبۇو بەرپەرچى بىداتەو بۇيە بۇيى چۈرۈ سەر.. بەلام خەلکى كوردىستان ئىستا زۆر لەوه ورياتۇر بويىر تەن كە (كەمالىيەكان) حسابى بۇ دەكەن. ھەقىشە كورد جارى مەسەلە حزبى و بەرژەوەندىيە بچوڭ و تەسکەكان وەلاوبىنى و بەرژەوەندى بالي گەل و نىشتمان لەنیو ئەنجومەننېكى ئاسايشى نەتەوهەيدا لەبەرچاوجىگى. ھېچ نەبى لەبەر خاترى ئەو دەنگانەي كەدران بەم دەسەلاتە سىاسىيەئى ئەم ھەريمە، تابىي بە فاكەتەرى ئاشتەوابى ئاواچەكە لەجياتى شەپو بشىيونى.

تھوہ

سیاسی یان رژیمی سیاست تایبہت
خویی به دی دینی.
۴- فهرمانه‌هایی، بالا دستی
حاکمیت)
فهرمانه‌هایی به گرنگترین
گزندی دهولتی نوی ده زانری.
هرمانه‌هایی شتیکه که دهولت
گروپ و کومله‌های کانیتری مرؤیی
جیا ده کاته‌وه. (لیکاک) گوتی بُو
وهی فهرمانه‌هایی بونی ههیت:
سه رزمهین و خله کنابی بهش بن
هیکه‌یه کیتری سیاسی، سه
همینیش نابی به شیکی لاروی
جوگرافیاوه سه به و لاتیتیت و
رووی سیاسیه‌وه سه به و لاتیکی
ز (وهکو ئوهی تورکیا سه باره‌ت
ه که رکوک سازو زورنا ئه ژنه‌ئی)
و درگیتر)
به کورتی خله ک دهی سه
و خوبین تا فهرمانه‌هاییان ههیت
رووی ناو خوییه و نابی ده سه لاتی

دیاری کراودا بهمه بهستی جی بهجه
کردنی یاساو ریساکانی خوی بهپیش
بهکارهینانی زوری یاساییه و
داواکاریه تایبه تیکانی بخانه بواری
کرده و بیهوده، حکومه تی پی
دهگوتوری). حکومه بشیواز و
پیکهاته جوراوجزر ههیه، بهلام
به و جزره (لیکاک) گوتیهه تی بو
به دیهینانی حکومه: (تهنیا گوی
رایه لهیه یی کردن لنهیزه باشه
بالادسته کان بهس نیه. شیوازه
دیکتاتوری و ستمگه ریه کانی
حکومه به دابین کردنی ئم ههل و
مه رجاهنیه، ئامهش ئه و بارو دوخه
دینیته کایه و که دهسه لاتی رهوابی
حکومه لره زامنه ندی گشتیه و
ههله لده قولی). بهم پییه پیکهاته
حکومه لهه و شویندا یه کسان و
له سه ر گویرایه لی دروست کراوه و
له لبهت (هه رکاتی له سه ر زهمینیکی
دیاری کراودا ئه گهر خه لکه که هی
دزی بهکارهینانی زورو زبری (

۳ حکومهت
خه‌لک ناتوانی به ئامنچه هاو
بەشە کانیان بگەن، مەگەر ئەودى کە
بەباشى خۆیان رېبکخەن و بنەماي
دیبارى کراوى شیوازى کارکردن
قبوول بکەن. کارگۇزارى كە
لەئاستى كۆمەلگە بەرپرسىيارى جى
بەجى كردىنى ئەم بنه ما رەفتاريە
يەو گويىايەلە بىيە مسوگەر دەكەت،
ناوى حکومەته. رىخخراوەدى
سياسى يان حکومەت بۆ بۇونى
دەولەت پۇيىستىيەكى بنه مايىه. لە
راسىيىدا بىيە دەولەتى بىي حکومەت
بۇونى نىيە، هەر چەندە حکومەتى
بى دەولەت ھەبۈوه. زاراوهى
حکومەت ئاماژە بە سەزىزەمین
ناكەت. حکومەت کارگۇزارىكە كە
بەھۆيەوە تىيرادەي دەولەت شىواز
دەنگرى، خويا دەبى و بەكردەوە
دەستت پى دەكەت، دال گوتويە ۱
ھەر فەرمانزەۋايى بتوانى لەچوار
چىيەدە سەنفورى سەر زەمینىكى

پارزانی ڙپوی که رکوکی

دنا ف ٻاهُوڙا شهرين سار ده دڻي؟!

فہرست سلیمانی

جوئهت کریه گه فی خوه ژ
تورکیا بکهت، دیسان پارتبیا
نیشتمانا دایک (الوطن الام) نوغرور
ومجمو دینیزه یافه ره به رسفا
بارزانی بیته دان د دمه کی
گونجايده داکو بزانی هیزا تورکیا
چهند مهنه، جهی داخی یه بُ ڦی
بیدنهنگ یا شهقامی مهیی
کوردهواری لسر قان په یقین
سفک و بی ئه خلاقي دژی به ریز
سسه روکی هریمن دکه و تورکیا
در چن، یافه ره بو بگه رمی
به رسف ژهه می ئالیان قه هه بایا
سسه راسه ری هر چارپارچا و
جیهانی، داکو تورک بزانن گوتارا
مه کوردا ته قایه که و، ئاماده نه بُ
هر قوربانی یه کی بناثی دوزا
مه بارهوا تاکو ترسه ک بکه شی دلی
دو ز منی مو سنوره ک بُ زیده
گافی یین وان بهیته دان. به لی
هه لویستی به ریز بارزانی ئه ز
وه کو هه لسنه گاندنه کی بُ شهقامی
کوردهواری و دوبلؤ ماسیبا وی
دوواری په بوندیا ده دگه ل هف
په یمانین دوزا مهیانه ته وی دکن:
کا دی به رسف ج بی و چ پنگافنی
به ره وی گوتاری ٿه ها فیزن،
هه رچ نهنده مجازه فه ببو! به لی
هه لویسته ک نه ته وی بو به لی
نا خیتماه ل سر وان که سانه کو
هیا نه ڏگه ڻه ڻو نا کوکن.

پهندن مه کوردا لسهر راستي
يى زۇرن و يەك ژوان دېيىزە
راگەهاندنا دە، لسەر رەۋشا
کوردىستاني و گۆتەزارا
کورده كەيەن نەو ھەلوىستى
سەرۆكى هەريمىا كەيەن نەو ھەلوىستى
چەند ھۆشمەندو سياسەت مەدارو
رەوشەنبىرىن مەيىن كو خوه
ئاۋىتىيەن نەتەواخو ياكىرد دازان
بەرامبەرى خەلکى جەجانى، بەلى
خوه بخودانى راستى يى نابىن!
تەنەنگىرىدى مەللانا نەرەوانە
بەرامبەرى يەكتەر، كو ناقى يەكىدو
بىسىزەن و سقڭايەتى يى بىه
كىتكۈكۈن و خوه نىشانى خەلکەكى
بىدەن و گەرناس بىن، داكو دىن
وان جلوبەكاندە بەرژەندا خوه
يَا تايىەت بىپارىزىن، ئەقەزى ج
بىرىكىن تەسکا حزبىيەتى يان
رەوشەنبىرى و چىڭاڭى، من ئاڭا ل
بىچ شەرى زمان درېيىزى يى
سەرانىن جۇنتا شۇفىتى يى كەنى يا
كەممايلان بى دەنگ ماينى، ئەرى
چەند جاران ھەرەشە ئەنلىي
سەرانىن جۇنتا توركان قە دەزى
نەتەوا مه بويە بىشتى و كەركۈكى
باتىيەتى، مه نەديت كەسەك
بەرسقى لسەر بەدت، چونكە ئەقە
بەكەم جارەبو سەرۆكى هەريمىا
کوردىستانى كاك مەسعود بارزانى
بەرسقى وان دەدت و تېلىت خوه
دەگەھىنت وان پىلىن حەساس و
زۇر لاواز ل توركىا دارۇنكرن بۇ
تەقايى خەلکى جەجانى كو ٣٠
مەليون كوردل توركىا ھەنەو
ئىكىمتىرىن مافى خۇھىن رەۋا
مەحرۇمن و ئەقەر ھاتۇ توركىا
مايى خوه دەركۈكى دەبکى،
ئەمىزى ئامادەينە سايى خوه د
دىاربەكرو پارىزىگەھىن دن
دەبکىن! يافەرە ئەم قى راستى يىن
بىيىشە زمان و بىدەنە بەرچاڭى كو
ھەلوىستى بەرېيىز بارزانى زۇرا
پېرۈزبۇو يافەرە تەقايى نەتەوا
كورد دەگەل دا راۋەستابان؟! كەس
نەمانە بەھىستى دەمبارى كەركۈكى
نەتەوا مه ياكىرد تېپەرت و ئان
بارودۇخىن ھەنە گرمان، نابى ئەم
نەتەوا مه ياكىرد تېپەرت و ئان
چاقا بېزشىن و ھەر ئاوازىن
كلاسىك لېيدىدەن لسەر دوهى و
وئى مەزىن و بارودۇخى عىراقىن
دەرىپەن ئەنلىي بىن دەرىپەن
دەرىپەن ئەنلىي بىن دەرىپەن